

**ВІДГОДІВЕЛЬНІ ТА М'ЯСНІ ЯКОСТІ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ
ВЕЛИКОЇ БІЛОЇ ПОРОДИ ТА ПОРОДИ ЛАНДРАС ФРАНЦУЗЬКОЇ
СЕЛЕКЦІЇ «НУКЛЕУС» В УМОВАХ УКРАЇНИ**

Є.М. Агапова, Р.Л. Сусол,

Одеський державний аграрний університет

Свинопоголів'я селекції «Нуклеус» ВБП та породи Л відзначається високим генетичним потенціалом за відгодівельними (середньодобовий приріст на контрольній відгодівлі – 757,8-787,5 г при витратах комбікорму 3,06-3,20 кг/ 1 кг приросту) та м'ясними якостями (довжина напівтуші – 98,5-99,3 см, товщина шпиків – 23,06-24,00 мм, маса окосту – 11,30-11,40 кг).

Ключові слова: *порода, селекція свиней, «Нуклеус», відгодівельні якості, молодняк, контрольне вирощування, контрольна відгодівля, статевий диморфізм.*

Вступ. У свинарстві України інтенсивно здійснюються роботи з раціонального використання в селекційних програмах тварин вітчизняних порід, проте для поліпшення продуктивних ознак використовується кращий світовий генофонд. Особлива увага звертається на високу адаптаційну здатність свиней через вивчення біологічних особливостей організмів, їх резистентність до захворювань та високу якість продукції [1,3,5,6]. Однією з основних ознак продуктивності свиней є скоростиглість. Особливо велике значення це має при відгодівлі або вирощуванні молодняку. Оскільки тривалість перебування молодняку на відгодівлі, вирощуванні, витрати кормів та засобів на приріст обернено пропорційно скоростиглості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми. Вчені Білорусі повідомляють про високий генетичний потенціал свиней породи Л французької селекції «Нуклеус» в умовах своєї держави: багатоплідність - 11,0-12,0 голів, вік досягнення живої маси 100 кг за 187,0-215,0 днів при середньодобових приростах 469-535 г [7].

Аналіз результатів порівняльного вивчення адаптаційної здатності імпортованих свиноматок порід: ландрас, велика біла, дюрок, гемпшир, п'єрен і їх дочок показав, що свиноматки великої білої породи та породи ландрас зарубіжного походження та їх дочки краще адаптуються до умов розведення в промислових комплексах, зберігають високі показники експлуатаційної цінності [2].

Водночас публікацій щодо особливостей відгодівельних та м'ясних якостей свиней ВБ породи та породи Л французької селекції «Нуклеус» в умовах України не достатньо.

Мета роботи визначення відгодівельних та забійних якостей молодняку на контрольному вирощуванні та контрольній відгодівлі свиней ВБ породи та породи Л французької селекції «Нуклеус» з урахуванням впливу породи, статі, походження тварин.

Матеріали та методи досліджень. Відгодівельні якості молодняку різних генотипів великої білої породи вивчені методом контрольного вирощування в умовах провідного господарства (племінного заводу) з сучасними технологіями виробництва – ТОВ «Агропрайм Холдинг» Болградського району Одеської області.

Відгодівельні та м'ясні якості свиней ВБП та породи Л французької селекції, що належать ТОВ «Агропрайм Холдинг» визначені на контрольній відгодівлі у 2013 р. в умовах елевелу при Інституті свинарства і АПВ НААН

На контрольне вирощування (відгодівлю) тварини ставились у 90-денному віці при досягненні ними живої маси не менше 30 кг до досягнення ними живої маси 100 кг [4].

Результати досліджень. Відгодівельні якості молодняку свиней ВБ породи та породи Л французької селекції «Нуклеус» на контрольному вирощуванні в умовах ТОВ «Агропрайм Холдинг» наведені у таблиці 1. Встановлено, що молодняк обох генотипів та обох статей відзначалися високими відгодівельними ознаками: вік досягнення живої маси 100 кг у молодняку свиней ФВБП – 172,60±2,12 днів при середньодобових приростах 580,27±7,82 г та витратах 3,03 кг комбікорму на 1 кг приросту; у молодняку свиней ФЛ – 167,60±2,49 днів при середньодобових приростах 589,86±8,78 г та витратах 2,97 кг комбікорму на 1 кг приросту. Встановлена тенденція до переваги у молодняку породи Л: різниця статистично невірогідна (P>0,01) між породами за врахованими відгодівельними ознаками. Так, молодняк породи Л досягав живої маси 100 кг на 5,00 днів раніше при підвищених середньодобових приростах на 9,59 г та менших витратах корму на 0,06 кг повноцінного комбікорму.

Таблиця 1

Відгодівельні якості молодняку свиней селекції «Нуклеус» ($\bar{X} \pm s_x$)

Порода	n	Стать	Відгодівельні якості молодняку		
			Середньо-добовий приріст, г	Вік досягнення живої маси 100 кг, днів	Витрати корму, кг корму/ кг приросту
ФВБ	64	♀	580,43±07,24	172,15±2,06	3,03
	10	♂	579,20±36,37	175,50±8,87	3,03
В середньому по породі	74	♀,♂	580,27±07,82	172,60±2,12	3,03
ФЛ	27	♀	585,00±08,73	168,74±2,66	2,98
	18	♂	597,16±17,85	165,88±4,88	2,96
В середньому по породі	45	♀,♂	589,86±08,78	167,60±2,49	2,97

З позиції статевого диморфізму у молодняку свиней ВБП встановлена лише тенденція до переваги за відгодівельними ознаками у свинок над кнурцями, а у породи ландрас тенденція до переваги була на боці кнурців. Слід зазначити, що кнурці обох порід відзначалися підвищеними показниками мінливості в порівнні з особинами протилежної статі.

АГРАРНИЙ ВІСНИК ПРИЧОРНОМОР'Я Вип. 71-2.2014 р.

Дисперсійним аналізом (табл. 2) встановлено незначний вплив породи та статі свиней на середньодобовий приріст та вік досягнення живої маси 100 кг – лише 3,18 та 4,92% при підвищених показниках випадкового фактору мінливості 96,82 та

Таблиця 2

Результати двохфакторного дисперсійного аналізу впливу породи та статі у свиней ББ породи та породи Л на середньодобовий приріст та вік досягнення живої маси 100 кг

Фактор мінливості	Сума квадратів (SS)	Число ступенів свободи (df)	Середній квадрат (MS)	Дисперсійне відношення (F)	Рівень значимості (p)	Сила впливу фактору (η^2 , %)
вплив на середньодобовий приріст						
Порода (А)	1,172	1	1,172	0,00	0,963	0,00
Стать (В)	4950,533	1	4950,533	14,62	0,163	3,18
А х В	338,628	1	338,628	0,09	0,767	0,00
Залишковий	438435,817	114	3845,928			96,82
Загальний	443726,150					100,00
вплив на вік досягнення живої маси 100 кг						
Порода (А)	814,978	1	814,978	4,42	0,283	4,92
Пол (В)	1,162	1	1,162	0,01	0,950	0,00
А х В	184,353	1	184,353	0,58	0,448	0,00
Залишковий	36497,900	115	317,373			95,08
Загальний	37384,286	118				100,00

95,08% відповідно. В цілому слід зазначити, що молодняк свиней ФВБП та породи ФЛ мають високі відгодівельні ознаки при створенні свиням оптимальних умов годівлі та утримання.

Відгодівельні та м'ясні якості свиней ВБП та породи Л французької селекції, що належать ТОВ «Агропрайм Холдинг» визначені у 2013 в умовах елевелу при Інституті свинарства і АПВ НААН наведені у таблиці 3, з якої видно, що молодняк свиней ВБП селекції «Нуклеус» в умовах елевелу досягав живої маси 100 кг за $191,28 \pm 1,85$ при середньодобових приростах $770,80 \pm 11,21$ г та витратах корму – $3,18 \pm 0,05$ кг/1 кг приросту. При проведенні контрольної відгодівлі молодняк ВБП мав походження від двох кнурів (інд. № 17650, 17655).

Оцінка м'ясних якостей молодняку свиней ВБП показала, що довжина півтуші склала $98,63 \pm 0,15$ см при товщині шпику над 6-7 грудними хребцями – $23,78 \pm 0,28$ мм та маси задньої третини пів туші – $11,40 \pm 0,05$ кг. Різниця за відгодівельними та м'ясними показниками нащадків різних кнурів ВБП є статистично невірною.

Молодняк свиней породи Л французької селекції «Нуклеус» в умовах елевелу досягав живої маси 100 кг за $187,10 \pm 2,01$ при середньодобових приростах $777,52 \pm 9,00$ г та витратах корму – $3,12 \pm 0,03$ кг/1 кг приросту. При проведенні контрольної відгодівлі молодняк породи Л також мав походження від двох кнурів (інд. № 17652, 17652).

АГРАРНИЙ ВІСНИК ПРИЧОРНОМОР'Я Вип. 71-2.2014 р.

Оцінка м'ясних якостей молодняку свиней ВБП показала, що довжина напівтуші склала $99,03 \pm 0,26$ см при товщині шпику над 6-7 грудними хребцями – $23,20 \pm 0,16$ мм та маси задньої третини напівтуші – $11,40 \pm 0,06$ кг. Різниця за

Таблиця 3

Відгодівельні та м'ясні якості свиней великої білої породи та породи ландрас французької селекції, що належать ТОВ «Агропрайм Холдинг»

Походження	Відгодівельні якості		
	середньо-добовий приріст, г	вік досягнення живої маси 100 кг, днів	конверсія корму, кг/ кг приросту
Велика біла порода, n=21			
№17650	$757,77 \pm 22,33$	$191,67 \pm 3,50$	$3,18 \pm 0,09$
№17655	$780,58 \pm 10,40$	$191,00 \pm 2,17$	$3,19 \pm 0,06$
В середньому	$770,80 \pm 11,21$	$191,28 \pm 1,85$	$3,18 \pm 0,05$
Порода ландрас, n=19			
№17653	$766,44 \pm 12,10$	$187,33 \pm 2,54$	$3,20 \pm 0,04$
№17652	$787,50 \pm 12,93$	$186,90 \pm 3,20$	$3,06 \pm 0,05$
В середньому	$777,52 \pm 9,00$	$187,10 \pm 2,01$	$3,12 \pm 0,03$
М'ясні якості			
Походження	довжина півтуші, см	товщина шпику над 6-7 грудн. хреб., мм	маса задньої третини півтуші, кг
Велика біла порода, n=6			
№17650	$98,50 \pm 0,30$	$24,00 \pm 0,50$	$11,40 \pm 0,06$
№17655	$98,73 \pm 0,17$	$23,60 \pm 0,26$	$11,40 \pm 0,11$
В середньому	$98,63 \pm 0,15$	$23,78 \pm 0,28$	$11,40 \pm 0,05$
Порода ландрас, n=6			
№17653	$99,33 \pm 0,43$	$23,30 \pm 0,27$	$11,50 \pm 0,06$
№17652	$98,73 \pm 0,24$	$23,06 \pm 0,20$	$11,30 \pm 0,06$
В середньому	$99,03 \pm 0,26$	$23,20 \pm 0,16$	$11,40 \pm 0,06$

відгодівельними та м'ясними показниками нащадків різних кнурів породи Л є також статистично невірною.

На нашу думку, певне погіршення відгодівельних якостей молодняку свиней обох порід в умовах елевелу Інституту свинарства і АПВ НААН в порівнянні з результатами одержаними в умовах господарства, пояснюється в основному стрес-фактором переведення поросят на відгодівлю.

Висновки

Свинопоголів'я селекції «Нуклеус» ВБП та породи Л відзначається високим генетичним потенціалом за відгодівельними (середньодобовий приріст на контрольній відгодівлі – $757,8-787,5$ г при витратах комбікорму $3,06-3,20$ кг/ 1 кг приросту) та м'ясними якостями (довжина напівтуші – $98,5-99,3$ см, товщина шпику – $23,06-24,00$ мм, маса окосту – $11,30-11,40$ кг).

Аналіз відгодівельних та м'ясних якостей свиней вивчаємих порід виявив тенденцію до кращих відгодівельних та м'ясних якостей у молодняку свиней породи Л французької селекції «Нуклеус», які на $4,18$ днів або на $2,23\%$ раніше досягали живої маси 100 кг за рахунок підвищених середньодобових приростів

на 6,72 г або на 0,87% при менших витратах комбікорму на 0,06 кг або на 1,89% на 1 кг приросту. Довжина напівтуш молодняку свиней породи Л в порівняння з показниками ВБ породи була більшою на 0,4 см або на 0,40% на фоні зниження товщини шпику над 6-7 грудними хребцями на 0,58 мм або на 2,43% та при відсутності різниці за показником маси задньої третини напівтуші.

Статевий диморфізм – перемінна, регульована величина, тісно пов'язана з умовами середовища. У стабільних (оптимальних) умовах ознаки статевого диморфізму за відгодівельними ознаками нівелюються на прикладі генотипів селекції «Нуклеус», еволюційна пластичність породи зменшується, що є характерною біологічною особливістю свиней сучасних м'ясних генотипів.

Література

1. Агапова Є.М. Продуктивність свиней французької селекції в умовах ТОВ «Агропрайм Холдинг» Одеської області / Є.М. Агапова, Р.Л. Сусол, В.О. Лимар, О.З. Дончева, Г.А. Котолуп // Вісник аграрної науки Причорномор'я. – Миколаїв, 2010. – Вип.1(52). – Т.2. – С.53-57.
2. Волощук В. Адаптаційна здатність та експлуатаційна цінність свиноматок зарубіжного походження /В. Волощук, А. Василів // Тваринництво України, 2014. – №1. – С.214-219.
3. Геодакян В. А. Половой диморфизм/ В.А. Геодакян// Биол. журн. Армении, 1986. – № 10. – С. 823-834.
4. Рибалко В.П. Сучасні методики досліджень у свинарстві/ В.П. Рибалко, М.Д. Березовський, Г.А. Богданов, В.Ф. Коваленко та ін. –Полтава: ІС УААН, 2005.– 228 с
5. Топіха В.С. Использование зарубежного генофонда свиней в условиях южного региона Украины / В.С. Топіха, С.В. Григорьев // Науковий вісник «Асканія Нова». – 2013. – Вип.6. – С. 236 - 244.
6. Халак В.І. Якісний склад найдовшого м'язу спини та підшкірного сала молодняку свиней різних генотипів / В.І. Халак // Аграрний вісник Причорномор'я. – Одеса, 2009. – Вип.50. – С.85-90.
7. Шейко И.П. Анализ показателей основных продуктивных признаков свиней импортной селекции при использовании ДНК-тестирования/ И.П. Шейко, Л.А. Федоренкова, Р.И. Шейко, Е.А. Янович, И.И. Кардач, И.В. Аниховская, Н.В. Приступа // Зоотехническая наука Беларуси. – Жодино, 2012. – Т.47. – С.191-196.

Агапова Е.М. Сусол Р.Л. Откормочные и мясные качества молодняка свиней крупной белой породы и породы ландрас французской селекции «Нуклеус» в условиях Украины

Свинопоголовье селекции «Нуклеус» КБ породы и породы Л отличается высоким генетическим потенциалом по откормочным (среднесуточный прирост на контрольном откорме – 757,8-787,5 г при затратах комбикорма 3,06-3,20 кг/ 1 кг прироста) и мясным качествами (длина полутуши – 98,5-99,3 см, толщина шпика – 23,06-24,00 мм, масса окорока – 11,30-11,40 кг).

Ключевые слова: порода, селекція свиней, «Нуклеус», откормочные качества, молодняк, контрольное виращивание, контрольный откорм, половой диморфізм.

Agarova E.M. Susol R.L. Fattening and meat qualities of young pigs Large White breed and Landrace breed of French selection "Nucleus"

Head of livestock selection "Nucleus" LWB and L breed is characterized by a high genetic potential for fattening (average daily gain in the control feeding - 757,8-787,5 g at a cost of feed 3,06-3,20 kg / per 1 kg gain) and meat qualities (length of half carcasses - 98,5-99,3 cm, thickness of bacon - 23,06-24,00 mm, ham weight - 11,30-11,40 kg).

Keywords: breed, pigs selection, "Nucleus", fattening qualities, young pigs, control raising, control feeding, sexual dimorphism.